

Ο ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΣΕΒΑΣΜΟΣ.

Παρά τοις πλείστοις λαοῖς, καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς ἀγροίοις, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμὸς θεωρεῖται ὡς ἱερὸν καθήκον τῶν νέων. Πασίγνωστον τυγχάνει, ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἰδίᾳ οἱ Σπαρτιῆται διεκρίνοντο ἐπὶ τῇ ἀρετῇ ταύτῃ, οἵτινες καὶ διὰ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ὑπεχρεοῦντο νὰ ἐκδηλώσιν τὸν βαθύτατον αὐτὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς γέροντας, καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις δὲ καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐρίσκειν τὴν αὐτὴν ἀρετὴν πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῶν λαῶν τούτων. Οἱ Ἰνδοὶ αἰτιολογοῦσι τὸν σεβασμὸν τούτον πρὸς τὸ γῆρας ὡς ἐξῆς: „Οἱ ἡμέτεροι γέροντες“ λέγουσι, „ἐξῆσαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἡμετέρου βίου καὶ πολλὴν ἔτι χρόνον πρὸ τῆς γεννήσεως ἡμῶν, ἐπομένως κέκτηνται οὐ μόνον πάσας τὰς γνώσεις, ὅσας ἡμεῖς ἔχομεν, ἀλλὰ καὶ πλείστας ἄλλας, ὧν ἡμεῖς στερούμεθα. Ὁφείλομεν λοιπὸν τὰς ἀτελεῖς ἡμῶν ιδέας νὰ ὑποβάλλωμεν εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν, ἣν ἐκείνῳ διὰ τῆς μακροχρονίου πείρας ἐκτήσαντο.“ Τὴν μεγίστην τιμὴν καὶ τὸν πλείστον σεβασμὸν πρὸς τοὺς γέροντας ἐπιδείκνυνται οἱ Κινεζοὶ. Ἐν τῇ „Εγκυκλοπαιδείᾳ τῆς σινικῆς νεολαίας“ ὁ σεβασμὸς οὗτος συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν δέκα θεμελιωδῶν ἀρετῶν „δι' ὧν συγκρατεῖται ἡ ἀνδρωπῆτιν κοινωνία“, ὁ δὲ Κουγγ-τσέυ (ὁ Κομρούκιος) συνέγραψεν ἰδιαιτέρον σύγγραμμα περὶ τῆς „Χιαο-Κιγγ“, τοῦτ' ἐστὶ περὶ τῆς „τῶν παιδῶν εὐσεβείας“ ἥτοι τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς γέροντας ἐν γένει σεβασμοῦ. „Ἐτι δὲ καὶ ἐν τῷ „ἄσματι τῶν νυκτοφυλάκων“ γίνεται ἡ ἐξῆς πρὸς τοὺς νέους παραίνεσις: „Ἰπακούετε τοῖς γενεῦσι, τιμᾶτε τοὺς γέροντας καὶ τοὺς ἀνωτέρους, διαγέγετε ἐν ὁμονοίᾳ πρὸς ἀλλήλους, διδάσκατε τοὺς παῖδας καὶ μὴ ἀδικεῖτε.“ Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος τούτου, ἰδίᾳ δὲ πᾶν ἁμάρτημα πρὸς τοὺς γονεῖς τιμωρεῖται παρὰ τοῖς Σίναις μετὰ μεγίστης αὐστηρότητος. Κατὰ τὸν ποινικὸν κώδικα τῶν Κινεζῶν ὁ τύπτον τὸς γονεῖς ἢ τοὺς προπάτορας τιμωρεῖται διὰ καρατομῆσεως, ὁ δὲ φονεὺς αὐτοῦ, διὰ βραδείας καὶ ὀδυνηρᾶς θανατώσεως πρὸς τοὺς, οἱ ἀπειθεῖς υἱοὶ εἴτε ἔγγονοι καὶ οἱ μὴ φροντίζοντες περὶ τῶν γονέων καὶ προπατόρων τιμωροῦνται λαμβάνοντες ἑκατὸν πληγὰς. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτου ἐτίμωρον τοὺς πατροκτόνους ἢ μητροκτόνους, ἀποκρίπτοντες ἐκ τοῦ δέρματός των ὀλοκλήρους λωρίδας καὶ εἰς αἰῶνας αὐτοὺς ζῶντας διὰ φλεγόμενων ἀκανθῶν.

Ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμὸς ἐκδηλοῦται καὶ διὰ τῆς φειδοῦς καὶ ἐπιεικειᾶς ἣν ἐπιδείκνυνται πρὸς αὐτοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ ἐγκληματοῦντας. Οὕτω π. χ. ἐν τῇ Σινικῇ οἱ ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπαλλάσσονται, κατὰ τὸν ἐνταῦθα ἰσχύοντα ποινικὸν κώδικα, τῆς βασάνου, οἱ δὲ ὑπερεβδομηκοντούτεες (ἑπτά καὶ οἱ μὴ πῶ δεκαπενταετῆς παῖδες) δύνανται νὰ ἐξαγοράσωσιν αὐτοὺς ἐκ πάσης ποινῆς, ἐξαιρουμένης τῆς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἐξορίας. Οἱ ὑπεροβδομηκοντούτεες (ὡς καὶ οἱ μὴ πῶ δεκαετῆς παῖδες) τιμωροῦνται καὶ διὰ θανάτου ἐγκλήματα μετὰ μεγάλης ἐπιεικειᾶς, τέλος δὲ οἱ ὑπὲρ τὰ ἐννενήκοντα ἔτη γεγονότες (ὡς καὶ οἱ μὴ πῶ ἑπταετῆς) μένουσιν ἀτιμώρητοι. Πρὸς τούτοις οἱ ὑπεροβδομηκοντούτεες δὲν προσκαλοῦνται ποτὲ ὡς μάρτυρες εἰς τὸ δικαστήριον.

Ὁ Ἰνδικὸς ποινικὸς κώδικς τοῦ Μανὸς ὁρίζει, ὅτι „οὐδεὶς τυφλός, οὐδεὶς παράφρων, οὐδεὶς ἀνάπηρος, οὐδεὶς γέρων, ἔχων συμπεπληρωμένον τὸ ἐβδομηκοντὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος, πρέπει νὰ ἀναγινώσῃται πρὸς πλη-

ρωμὴν φόρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Πᾶς βασιλεὺς ὀφείλει πάντοτε νὰ δεικνύῃ ὑπόληψιν καὶ σεβασμὸν πρὸς πάντα γέροντα.“

Παραδόξωτερον τοῦ προνομίου τούτου τῆς ἀτελείας εἶνε τὸ ἐξῆς προνόμιον, ὅπερ εἶχον οἱ γέροντες ἐν τῇ ἀρχαίᾳ βασιλείᾳ τῶν Ἀζτεκῶν: Ἐνῶ δὴλ. ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς τὸ μεθύσκεσθαι καὶ οἱ μὲν ἄνδρες μεθύσκομενοι ἀπετυμπαίνοντο αἱ δὲ γυναῖκες ἐλιθοβολοῦντο, διὰ τὸν λόγον ὅτι „ὁ στερῶν ἑαυτὸν ἐκουσίως τῆς τῶν αἰσθησέων δυνάμεως εἶνε ἀνάξιός νὰ ζῇ“, εἰς τοὺς ἔχοντας ὅμως ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν ἐβδομηκοντα ἔτων ἐπετρέπετο ἡ μέθη καὶ τοῦ προνομίου τούτου ἐποιοῦντο οἱ γέροντες διαφιλοστατήν χρῆσιν. Ἐν τῇ Σινικῇ τιμῶνται οἱ γέροντες, οἱ ἄγοντες τὸ ἑκατοστὸν τῆς ἡλικίας των ἔτος, διὰ θριαμβευτικῆς ἀψίδος διότι „οὐδεὶς δύναται νὰ ἀφίχθῃ εἰς τοσούτον βαθὺ γῆρας ἀνευ εὐτάκτου, ἐγκρατοῦς καὶ σώφρονος διαίτης.“

Εἰπομεν ὅτι καὶ παρὰ τοῖς βαρβαροῖς λαοῖς εὐρίσκειν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀσκουμένην τὴν ἀρετὴν ταύτην τοῦ σέβειν καὶ τιμᾶν τοὺς γέροντας. Ἰπάρχουσιν ὅμως καὶ ἀγριοὶ λαοί, οἵτινες φονεῦσιν τοὺς γέροντας, ἢ καὶ ἀνθρωποφάγοι, οἵτινες φονεῦσιν καὶ εἰς κατεστρωμένον αὐτοὺς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο βαρβαρώτατον ἔθιμον ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος ὅτι ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Παδαίοις, ἀγριωτάτην τινὲ λαὸν ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀκρῇ τῶν Ἰνδιῶν ἄλλως τὸ ὀλίγον ἀφικνούμενον εἰς βαθὺ γῆρας παρὰ τοῖς Παδαίοις, καθότι πᾶς ὅστις περιέπιπτεν εἰς νόστον ἢ ἐφάνετο μόνον ἄρρωστος ἐσφάζετο ἀμέσως καὶ κατετρώγετο.

Αὐστηρῶς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι φαίνονται λίαν ὑποπτοί, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους τῆς ἱστορίας αὐτῶν, ὡς ἐκποδῶν ποιοῦμενοι τοὺς αὐτῶν γέροντας. Ἡ συχνάκις ἀπαντῶσα παρ' αὐτοῖς κακοστήμαντος φράσις: „Sexagenarios de ponte“ τοῦτ' ἐστὶ: „τοὺς ἐξηκοντούτεας κατὰ τῆς γεφύρας“ ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς, κατὰ τὰς μαρτυρίας Ῥωμαίων γραμματικῶν καὶ γραμματολόγων, ἐκ παναρχαίου τινὸς ἐθίμου, καθ' ὃ τοὺς ἐξήκοντα ἔτη γεγονότες ἐκρήμνιζον ἀπὸ τῆς γεφύρας εἰς τὸν Τίβεριν. Ἐπειδὴ δὲ μάλιστα καὶ βραδύτερον ἔτι ἐπεκράτει τὸ ἔθιμον, καθ' ὃ τῇ 14. τοῦ Μαΐου μηνὸς ἐρρίπτοντο ὑπὸ τοῦ ποντίφικος καὶ τῶν ἐστιάδων παρθένων ἀγύρινα ὁμοιώματα γερόντων εἰς τὸν ποταμόν, διὰ τοῦτο φαίνεται πιθανότατον ὅτι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους ἐγίνοντο πράγματι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τοιαῦτα ἀνδρωπῆτιν θυσίαι, ὡς ἀντικατέστησε βραδύτερον ὁ πολιτισμὸς διὰ τοῦ συμβόλου ἐκείνου. Ἄλλοι ὅμως ἐξηγοῦσι τὴν ἀνωτέρω φράσιν, λέγοντες ὅτι ὑπὸ „τὰς γεφύρας“ ἐννοητέον τὰς εἰσόδους εἰς τὸ πεδίον, ἐν ᾧ συνήρχετο ὁ λαὸς καὶ ἐψηφίζετο, ἀπὸ τῶν ὁποίων εἰσόδων ἀπεκρούοντο οἱ ἐξηκοντούτεες καὶ ὑπερεξηκοντούτεες γέροντες, διότι (κατὰ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χρόνους) ἐστεροῦντο τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφίζεσθαι. Ἄλλὰ καὶ οὕτως ἐξηγουμένη ἡ φράσις δὲν μαρτυρεῖ βεβαίως μεγάλην ὑπόληψιν καὶ σεβασμὸν τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς γέροντας, ὡς καὶ ἡ συχνὴ παρ' αὐτοῖς παροιμία, „οἱ γέροντες γίνονται καλὶμπαίδες“ ἥτις ἄλλως καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἦτο συνηδεδασμένη. Ἐν γένει ὅμως, ὡς παρὰ πᾶσι τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους οὐδαμῶς ἔλειπεν ἡ ἀρετὴ αὕτη τοῦ τιμᾶν καὶ σέβειν τοὺς γέροντας.

κύριον Κ. ἐν * Ὁ ἀρχικὸς πρὸς τὸ εὐκλινὸν φρόγγος τοῦ η' διεσῶθη καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἐλληνικῇ εἰς πολλὰς λέξεις, οἷον κερί (κηρός) σίδερο (σίδηρος) μερὶ (μόνον εἰς τα συνθετα οἷον χοιρομέρι κτλ. = μῆρος). Ψαύτως ὁ ἀρχικός, πρὸς τὸ ου κλίνων φρόγγος τοῦ ν' διεσῶθη ἐν τῇ πίτουρα (πίτυρα). — κ. Π. Γ. Μ. εἰς Σύρον. Ἀδυστυχῶς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τὰς θυσίας τῶν ἄλλων. — κ. Θ. Φ. εἰς Κάϊρον. Ἐπρεπε νὰ ἔγχετο ὑπομονὴν ὡς ἡμεῖς. — κ. Γ. Κ. εἰς Ὀδησσόν, Σ. καὶ Κ. εἰς Ξάνθον, Ν. Κ. εἰς Βερολίον, Γ. Ζ. εἰς Βατούμ, Ν. Ε. Β. εἰς Ζαχαζίν, Ν. Γ. Σ. εἰς Μιτγάμαρ, Ν. Χ. εἰς Θεσσαλονίκην, Α. Ζ. εἰς Μοναστήριον, Α. Α. εἰς Βακού. Ἑλήφθησαν καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν. — κ. * ἐν *

Τοιοῦτοι τύποι, οἵοι τοῦ πλοῦς, τοῦ ῥόος, νὰ συνεντευχθῇ μετ' αὐτοῦ, νὰ δάξῃ κτλ. οὔτε τῆς ἀρχαίας εἶναι οὔτε τῆς νέας ἐλληνικῆς οὔτε ἐλέγχθησαν οὔτε ἐγράψθησαν ποτὲ πρότερον οὔτε ὑπὸ Ἑλλήνων οὔτε ὑπὸ βαρβαρῶν. — κ. Ι. Χ. εἰς Buenos Aires (argent. Rep.). Τὸ τίμημα ἐλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν. Διὰ τοὺς ὑποδειχθέντας ἡμῖν δύο νέους αὐτόθι συνδρομητὰς ἀπεστείλαμεν τὰ τεύχη μετὰ τῶν εἰκόνων ἐπὶ συστάσει πρὸς ὑμᾶς. — κ. Ι. Δ. εἰς Θεσσαλονίκην. Θὰ σὰς ἀποσταλῶσιν. — κ. Σ. Κ. εἰς Κάϊρον. Ἀπορροῦμεν πῶς δὲν λαμβάνετε τὴν φύλλον μᾶς, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ 5 ἀρθ. ἀποστέλλεται πρὸς ὅλους ἀπ' εὐθείας. Τὸν ὑποδειχθέντα ἡμῖν συνδρομητὴν ἐνεγράψαμεν καὶ τὰ τεύχη ἀπεστάλησαν δι' ὑμῶν. — κ. Γ. Α. Κ. εἰς

Κωνσταντινὸν. Θὰ φροντίσωμεν καὶ νὰ σὰς γράψωμεν. — κ. Χ. Π. ἐν * Ἄν ἡ ἀκοή σας δὲν σὰς βοηθῇ, εἶνε ἐντελὲς περὶ τῶν καὶ μάταιον νὰ βασανίζεσθε μὲ τὰ δάκτυλα, διότι πολλάκις ὁ τόνος καταστρέφει ὅλους σας τοὺς ὑπολογισμούς. Παραδείγματος χάριν ὁ στίχος σας

Τὴς ἐχρῶσιν τὰ ἐανθὰ μαλλίᾳ ποῦ κυματίζαν
ἔχει μὲν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν συλλαβῶν, ἀλλὰ καταστρέφεται ὑπὸ τὸν τόνον (ἐκτὸς ἐὰν ἔγχετο τὴν ἀπαίτησιν νὰ τὸν ἀναγνώσωμεν τῆς ἐχρῶσιν κτλ., ὅπως τὸν δ' ἀπαμείβουμένους προσεφῇ πολυμήτης Ὀδύσεως). Ἐνῶ ἐὰν ἀντιστρέψετε τὰς δύο πρώτας λέξεις

Ἐχρῶσιν τῆς τὰ ἐανθὰ μαλλίᾳ ποῦ κυματίζαν
ὁ στίχος ὑπὸ μετρικὴν ἔσφιν διορθοῦται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος (μετὰ εἰκόνων). — Ἐκ τῶν μυστικῶν ἐγγράφων τῆς Βασιλίδος. — Ἡ χώρα τοῦ Νέγους Νεγέσι. — Ὁ Αἰμίον. Διήγημα ὑπὸ Ι. Γ. Κρασέβσκυ (συνέχεια). — Πωκαδόνη, ἥτοι ἐρμηνεία τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ὁ περιηγητὴς Charles εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Cornwallis. — Παράδοξον ἔθιμον. — Da capo! — Γραφικὴ μηχανὴ διὰ τυφλοῦς. — Ἡ δρακόντειος αὐστηρότης τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας. — Ὁ αὐτοηλέγραφος. — Ἡ βλαβερότης τῶν σπηθοδεσμών. — Ὁ καθηγητὴς τῆς λατινικῆς Πέτρος Παδάνος.) — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Ὁ μέγιστος καταρρακτὴς. — Μέχρι τίνος ὀρίον δύναται τὸ ἀνδρωπῆτιν οὐς νὰ διακρίνῃ τὴν διαφορὰν τοῦ ὕψους δύο μουσικῶν τόνων. — Ὁ ἀντίχειρ τοῦ ἀνδρᾶ που. — Revolté τὸ πρῶτον δρᾶμα τοῦ Ἰουλίου Lemaitre. — Νέος κομήτης. — Ἀνακάλυψις νέων τάφων ἐν Νεαπόλει.) — Βιβλιοδότης. — Ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμός. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Σωφρόνιος. Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 129). — Ἡ Ἑλληνοπούλα. Εἰκὼν ὑπὸ H. Martinovic (σελ. 133). — Ἐπίσκεψις παρὰ τῇ πάπῃ. Εἰκὼν ὑπὸ Ἀδόλφου Ebérle (σελ. 137). — Γιγαντιαία Φάλαινα. Ἰχνογραφία ὑπὸ Eug. Hilpert (σελ. 140).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Sening, ἐν Λειψίᾳ.